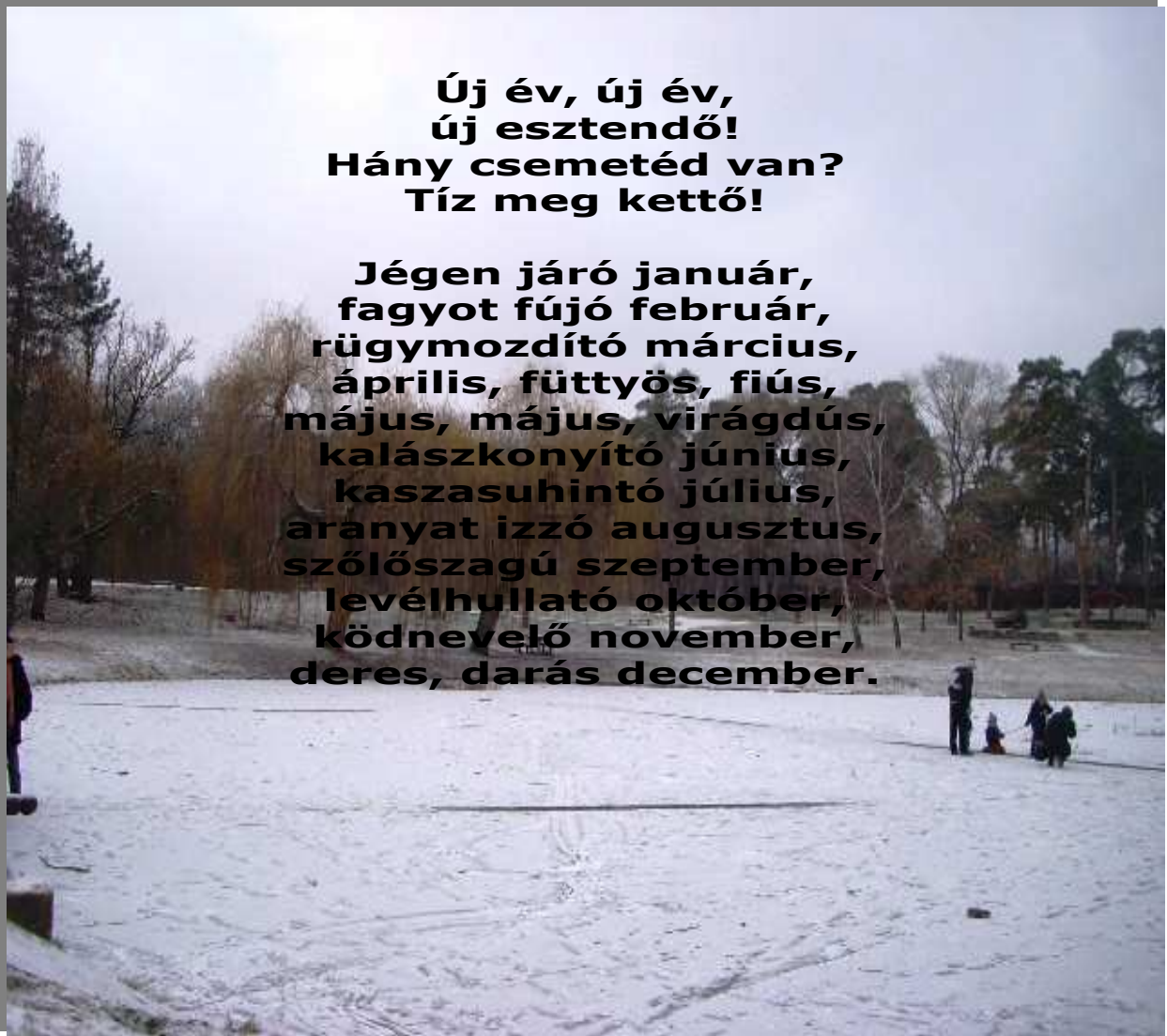

Tartalom:

Rövid hírek, információk
Programjaink
Élet a kódok mögött (folytatás)
Könyvek és filmek
Márai 12.
Versek

Csanádi Imre: Hónap-soroló

**Új év, új év,
új esztendő!
Hány csemetéd van?
Tíz meg kettő!**

**Jégen járó január,
fagyot fújó február,
rügymozdító március,
április, füttyös, fiús,
május, május, virágdús,
kalászkonyító június,
kaszasuhintó július,
aranyat izzó augusztus,
szőlőszagú szeptember,
levélhullató október,
ködnevelő november,
deres, darás december.**

Rövid hírek, információk

KÉZIKÖNYV A GYERMEKJOGI EGYEZMÉNY ALKALMAZÁSÁHOZ

20 éves az ENSZ gyermekjogi egyezménye, melyet az ENSZ közgyűlése 1989

november 20-án fogadott el. Ez a világ legtöbb állama (191 ország) által ratifikált emberi jogi dokumentum. Az egyezmény huszadik évfordulóján a Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület gondozásában magyar kiadásban is megjelent az egyezmény passzusait részletesen elemző kézikönyv.

"A könyv úgy mutatja be a gyermeki jogok érvényesítésének szükségességét és lehetőségét, hogy annak olvasása, idézése önmagában felér egy

képzéssel, eddigi ismereteink, nézeteink felülvizsgálatának lehetőségével. Kiemelten támogatja az emberséget, megértést, együttérzést, befogadást, szolidaritást, egyéni, közösségi és állami felelősségvállalást és munkamegosztást. Egy ilyen módon felnőtt generáció esetén ez biztosítékot jelenthet egy, a mainál jóval élhetőbb és barátságosabb világ esélyére." (Herczog Mária, az ENSZ gyermekjogi bizottság tagja, a Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület elnökének ajánlása)
A kézikönyv letölthető az interneten:

<http://www.csagyi.hu/wp-content/uploads/2009/11/konyv.pdf>

Civil élet 2008-ban, KSH mutatók tükrében

Méret és szerkezet

A KSH 1993 óta többé-kevésbé változatlan szerkezetben végez adatfelvételt a nonprofit szektorról. Ez lehetőséget nyújt arra is, hogy a 2008-ra vonatkozó legfontosabb megállapítások mellett az elmúlt 16 évben lezajlott érdemi változásokról és a belőlük kirajzolódó tendenciákról is számot adjunk. A nonprofit szektor fejlődésének két legfontosabb mutatója, a szervezetek száma és a bevételek reálértéke a vizsgált periódusban 87, illetve 90 százalékkal emelkedett. Utóbbi növekedési üteme 2000-től 2008-ig – 2007 kivételével – meghaladta a szervezetszámét, ami egyúttal azt jelenti, hogy az egy szervezetre jutó reálbevétel is több, mint az előző években. Egyenletesen és

gyors ütemben bővült a foglalkoztatottak száma. A nonprofit szervezetek 2008-ban már közel háromszor annyi munkavállalónak biztosítottak állást, mint 1993-ban, ezzel is növelve a szektor gazdasági súlyát.

Szervezetek száma

2008-ban 64 925 szervezet működött Magyarországon, kétötödük (24 096) alapítványi formában, 40 829 társas nonprofit szervezetként. Az alapítványok 61 százaléka három tevékenységi területhez: az oktatáshoz (31%), a szociális ellátáshoz (16%), és a kultúrához (14%) köthető. A társas nonprofit szervezetek körében továbbra is a szabadidős (26%) és a sportegyesületek (17%), valamint a szakmai érdekképviselőtek (11%) aránya a legnagyobb. A közhasznú státust szerzett szervezetek aránya 2008-

ban 47 százalék volt, a kiemelkedően közhasznúvá nyilvánítottaké visszaesett 5 százalékra.

Gazdasági háttér

A szervezetek 89 százalékának volt bevétele és kiadása is az adott évben, 3 százalékuk gyakorlatilag csak tőkét gyűjtött, több mint 6 százalékuk semmiféle pénzügyi tevékenységet nem folytatott, 2 százalékuk pedig kizárólag a meglévő tartalékait használta. A klasszikus civil szervezetek több mint 6 százaléka jelezte, hogy alaptevékenysége során bevételekre nem tett szert, és kiadásai sem voltak. A vizsgált időszakban érzékelhetően erősödött a nonprofit szektor szolgáltatói szerepe, ezzel összhangban javultak gazdálkodási mutatói is. A bevételek összege megközelítette az 1094 milliárd forintot – a 2000. évi 495 milliárd forinthez képest folyó áron több mint 120 százalékkal nőtt. Ennek ellenére az 500 ezer forintnál kisebb bevételű szervezetek aránya még mindig 44 százalék. A bevételek területi eloszlását vizsgálva az egyenlőtlenségek mérséklődni látszanak, a főváros koncentrációja azonban változatlanul nagyon magas (59%). A különböző tevékenységcsoportokon belül jelentős eltéréseket tapasztalhatunk a bevételek, illetve a szervezetszám tekintetében: a nagyszámú sport- és szabadidős szervezet súlyánál sokkal kisebb arányban részesedik a forrásokból, a gazdaságfejlesztés területén működő szervezetek pénzügyi helyzete viszont az átlagnál sokkal kedvezőbb. Jelentősen emelkedett az állami támogatásokból származó források aránya: 2000-ben a teljes szektor bevételeinek 28 százaléka származott állami vagy önkormányzati költségvetésből, ugyanez az arány 2008-

ban több mint 44 százalék. Ezzel párhuzamosan a magántámogatások aránya 16-ról 11 százalékra csökkent. A majdnem 485 milliárdos állami hozzájárulás 65 százalékát a nonprofit vállalkozások és közalapítványok kapták, holott a szektor szervezeteinek alig 6 százaléka sorolható ebbe a típusba. Ugyanakkor a klasszikus civil formáknak tekinthető (magán)alapítványok és egyesületek esetében a központi állami támogatás csupán az összes bevétel 35 százalékát jelenti. Az állam által a szektorban támogatásként kiosztott pénzüsszegek 54 százaléka a fővárosban marad, mindössze 6 százaléka kerül községi szervezetekhez. 2004 és 2008 között – nem kis mértékben uniós taggá válásunknak és a Nemzeti Civil Alapprogram beindulásának köszönhetően – 13 százalékkal növekedett a pályázati úton nyert bevétellel rendelkező szervezetek száma, és közel 57 százalékkal emelkedett a szektor által megszerzett pályázati összeg. A pályázati bevételek fele budapesti szervezetekhez került. A pályázati úton támogatásban részesülők 92 százaléka a klasszikus civil szervezetek közé sorolható, a megnyert összeg átlagosan több mint 11 százalékát jelentette bevételeiknek. 2008-ban 13 ezer szervezet juttatott el pénzbeli vagy természetbeni adományt a lakosság, illetve különféle szervezetek részére. A nonprofit szektor mintegy 144 milliárd forintnyi (ebből 133 milliárd pénzbeli) támogatást nyújtott, ami 2000-hez képest több mint 60 százalékos növekedés. Az adományok 81 százaléka szervezeteknek, a többi 19 százalék magánszemélyeknek jutott.

Humán erőforrás

2000 és 2008 között több mint 48

százalékkal nőtt a szektorban munkát vállalók száma, az összlétszám így megközelítette a 120 ezres értéket. A főállásban, teljes munkaidőben foglalkoztatottak létszáma több mint 78 ezer fő. További közel 18 ezer fő munkájával egyenértékű annak a majdnem 42 ezer munkavállalónak a teljesítménye, akiket a nonprofit szervezetek részmunkaidőben, nem főállásban alkalmaztak. A számított főállású foglalkoztatottak több mint 62 százaléka a nonprofit vállalkozásoknál, mintegy 16–16 százaléka egyesületeknél, illetve magán- és közalapítványoknál dolgozott. A fizetett alkalmazottak kétharmadának a fővárosban és a megyeszékhelyeken tevékenykedő nonprofit szervezetek biztosítottak munkalehetőséget, községi szervezeteknél 8 százalékuuk dolgozott. A szektorban mért átlagos, majdnem 2 millió forintos bruttó éves bér a 2007-eshez képest 9 százalékkal emelkedett, és a nemzetgazdaságban mért átlagos kereset 83 százalékát teszi ki.

2008-ban a szektorban tevékenykedő önkéntes segítők becsült száma 402 ezer fő volt. Az általuk teljesített több mint

55 millió munkaóra közel 27 ezer főállású foglalkoztatott munkaidejének felelt meg, s munkájuk becsült értéke megközelítette az 53 milliárd forintot. Gyakorlatilag önkéntes munka bevonása nélkül működtek a nonprofit vállalkozások, az egyesületek, a köztisztviselők és a nonprofit intézmények, illetve igen kevés önkéntes munkát vettek igénybe a közalapítványok. Az egyesületeknél és magánalapítványoknál tevékenykedett az önkéntesek több mint 93 százaléka. A lakossági segítség különösen a kisebb szervezetek számára bírt nagy jelentőséggel. Az 50 ezer Ft alatti bevételi kategóriában az önkéntes munka értéke meghaladta a pénzbevétel 23-szorosát, de az 51 és 500 ezer Ft közötti összeggel gazdálkodó szervezetek esetében is több mint kétszeresét tette ki az önkéntes munka általi bérmegettarítás az összes bevételnek. A társas nonprofit szervezetek 96 százalékának voltak magánszemély tagjai. A nyilvántartott tagok száma 4,4 millió fő volt, beleértve az érdekképviselőket nagyjából 1,3 milliós létszámát is.

© KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL, 2009

Elérhetőségek: renata.nagy@ksh.hu, istvan.sebesteny@ksh.hu

Telefon: 345–6508, 345-6704 www.ksh.hu

Programjaink

2010. év I. féléve és nyara

Dátum	Nap	Időpont	Megnevezés
JANUÁR			
Január 14.	csütörtök	17 ³⁰ – 20 ⁴⁵	Szupervízió
Január 25.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	Esetkonzultáció
FEBRUÁR			
Február 1.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	OT megbeszélés
Február 11.	csütörtök	17 ³⁰ – 20 ⁴⁵	Szupervízió
Február 22.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	Esetkonzultáció
MÁRCIUS			
Március 11.	csütörtök	17 ³⁰ – 20 ⁴⁵	Szupervízió
Március 22.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	Esetkonzultáció
Március 29.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	Közyűlés OT megbeszélés
ÁPRILIS			
Április 8.	csütörtök	17 ³⁰ – 20 ⁴⁵	Szupervízió
Április 19.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	Esetkonzultáció
Április 26.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	OT megbeszélés
MÁJUS			
Május 6.	csütörtök	17 ³⁰ – 20 ⁴⁵	Szupervízió
Május 17.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	Esetkonzultáció
Május 31.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	OT megbeszélés
JÚNIUS			
Június 10.	csütörtök	17 ³⁰ – 20 ⁴⁵	Szupervízió
Június 21.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	Esetkonzultáció
Június 28.	Hétfő	17 ⁰⁰ – 22 ⁰⁰	Évadzárás

NYÁRI SZÜNET**JÚLIUS**

Július 12.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	OT megbeszélés
Július 26.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	OT megbeszélés
AUGUSZTUS			
Augusztus 16.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	OT megbeszélés
Augusztus 23.	Hétfő	17 ³⁰ – 20 ³⁰	OT megbeszélés
Augusztus 26.	csütörtök		OT előtti nap!
Augusztus 27-29.	Péntek- vasárnap	nonstop	Országos Találkozó

6

Élet a kódok mögött (folytatás)

Hol vannak a problémák, vagy ahol a problémák vannak (gyakorlati elemzés)

A veszprémi Kapcsolat 96 Lelkisegély Szolgálat 2007. évi a párizsi katalógus alapján problémakódolt hívás statisztikájának elemzése a kódolási problémák tükrében

7

A hívók az élet minden területét érintő problémával keresik meg a szolgálatot. Az egyes problémák esetenként az ügyelőknek hétköznapiak tűnnek, azonban minden embernek az ő egyéni problémája a legnagyobb. A krízis felé haladó csak erre az egyre képes gondolni, a problémamegoldó stratégiák csődöt mondanak, a gondolkodás beszűkül. A szolgálatok mentálhigiénés prevencióban betöltött szerepe tükröződik a folyamat megelőzésében. A problémák általánosak, és akár bármelyikünket is érintheti.

A veszprémi szolgálat hívás elemzésével a párizsi katalógus gyakorlati használatát mutatom be. Az elemzés másodlagos eredménye, hogy megmutatja a szolgálatnál legjellemzőbb és legtöbbször megjelenő beszélgetési ismérveket. Szakmai vezetőink segítségével tehát olyan irányú képzéseken vehetnek részt ügyelőink, amely rugalmasan reagál e változó világra.

A veszprémi Kapcsolat 96 Lelkisegély Telefonszolgálat a 2007-ben 2041 érdemi, azaz bekódolt beszélgetést bonyolított le. A 2041 db-os beszélgetésszámot 456 személy kezdeményezte. Az elemzés alapja a szolgálat adatbázisa.

A hívások elemzése kódöccsoportonként

A beszélgetésekre a kódöccsoportokként 3488 kód került.

I. probléma kód: Testi betegségek - minden olyan probléma, amely aktuálisan egy speciális testi állapotból következik. A kategória tartalma a szomatikus állapothoz következtében fellépő bármiféle pszichológiai probléma is, aktuálisan azonban a betegség ténye a domináns. Például magány, depresszió, halálfélelem. A probléma kód 11 alponttal rendelkezik.

Gyakorlatban felmerülő probléma,

A 11 alpontból hiányzik a haldoklás, és az alkoholizmussal összefüggő testi jelenségek, amelyek ma már gyakran megjelennek a beszélgetésekben, akár a hívó saját problémájaként, akár aggódása tárgyaként, ismerőse, családtagja felé.

A definíciók egészségügyi szakkifejezések, ez egy laikus önkéntes ügyelő számára nehézséget okoz.

A 11 alpont szétzilált, túl sok részletesen kitér tünetekre, konkrét betegségekre, amelyek nem, vagy csak meglehetősen kis számban jelennek meg a beszélgetésekben.

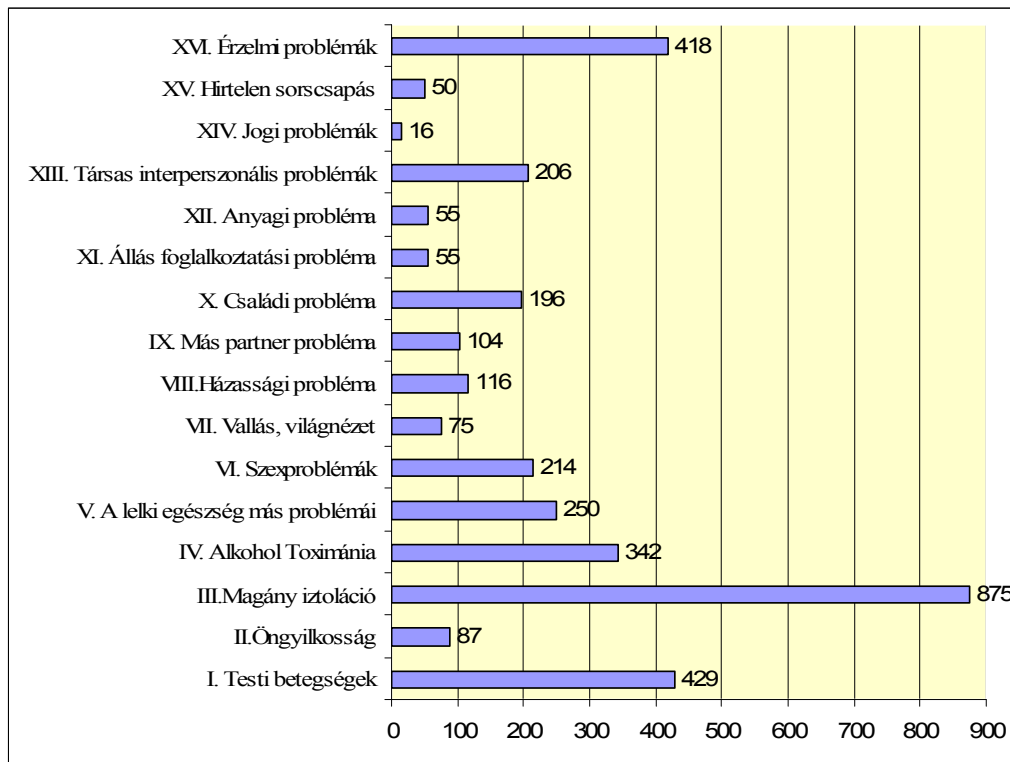
A kód racionalizálása és egyszerűsítése szükséges.

Az egészség bio-pszicho-szociális egyensúly. Hívóink többségét a magány izoláció, beszélgetésigény, és ventiláló hívók teszik ki. A szomatikus betegség témakörét tekintve a telefonos ügyelő mentálhigiéniai prevencióval foglalkozik többségében.

Veszprémben 2007-ben 429 beszélgetésben volt a hívó elsődleges hozott problémája a testi megbetegedéssel kapcsolatos problémakör.

Korcsoportonként és nemenként tekintve, férfiak esetén (66) a 20-49 év közötti, nők esetén az 50-79 éves korosztály esetén (255) volt domináns.

A hívások darabszáma kódfőcsoportonként 2007. évben

II. probléma kód: Öngyilkosság. A problémakör két nagyobb egységre bontható: az érzelmi válság, krízis, öngyilkosság gondolata, illetve az öngyilkosság, mint problémamegoldó minta - megelőző kísérletek, öngyilkossági készítés, vészhelyzet. A telefonszolgálatok azzal a céllal alakultak meg, hogy csökkentsék az öngyilkosok számát.

A probléma 9 alpontot tartalmaz. A gyakorlatban jól használható, kidolgozott. Probléma, hogy a jelenlegi katalógusból a CRY FOR HELP jelenség kimaradt.

Veszprémben 2007-ben 87 esetben jelent meg beszélgetésekben az öngyilkosság. Nemek és életkorok tekintetében a 20-39 év közötti férfiak (27) és 50-59 év közötti nőknél (24) jelent meg súlyozottabban.

III. probléma kód: Magány izoláció. Nem az ügyelő minősítése szerinti magányosság a döntő, hanem ide soroljuk azokat a hívókat, akik saját maguk így határozzák meg helyzetüket.

Két szempontot különböztetünk meg: egyik a magány, amely nem jelenti azt, hogy a hívó fizikailag is magányos, rendelkezik kapcsolatokkal, de ezek nem elégitik ki, nem érzi magát a társaságba, családba tartozónak.

A másik típus a tényleges egyedüllét, amelyben megjelenik a kommunikáció igény az izoláció, az elmagányosodás, a társtalanság. A kód két alpontja jól használható.

Veszprémben 875 beszélgetésben volt alapproblémaként jelen a beszélgetésigény. Nőknél az 50-79 korosztálynál (435), férfiaknál a 20-49 éves korosztály (313) esetén domináns.

IV. Probléma kód: Alkoholizmus, toxikománia. 5 alpontot tartalmaz.

Veszprémben az ismert okok közül a harmadik legjobban elkülöníthető ok (342). Jellemzően a 30-39 év közötti férfiak esetén (262) valószínű saját problémaként, és a családjukért, szociális terükben élőkért aggódó 20-29 év közötti nők (18) körében jelenik. Gyakorlati használhatósága: a szenvedélybetegségekkel összefüggő jelenségeknek nem ad bekódolási lehetőséget. A hazai viszonyokra ma még nem jellemző részletes ismérveket biztosít a narkománia kódolására.

V. probléma kód: a lelki egészség problémái. A depressziók összes formája. Ide tartoznak a pszichés zavarok, súlyos alkalmazkodási problémák, pszichózisok, a nyilvánvaló szenilis kórképek. 8 alkódot tartalmaz.

Gyakorlatban tapasztalt nehézség: a depresszió kódolására szűk kereteket ad. Hasonlóan a szomatikus betegségek kódjaihoz „orvosi nyelven” íródott.

Veszprémben 250 beszélgetés tartalmazott valamilyen mentális, vagy pszichés betegséget. A 20-39 éves férfiak esetén 49 beszélgetés, nőknél viszont szélesebb intervallumban súlyozott: 20-59 éves korig (122 eset).

VI. probléma kód: szex problémák. A 9 alkód nem gyűjtőfogalmakat tartalmaz, hanem konkrét problémákat nevesít.

Az alkódok közül az ún. egyéb szexuális problémák, tartalmazza jelenleg a maszturbáló, perverz stb. hívót. Ez a mindennapos kényszerkódolás egyik jellemző példája.

Veszprémben szexuális élet zavara problémakör a 20-49 év közötti férfiak esetén kiugró a 141 eset. Nőknél az 50-59 éves korosztálynál 31-szer merült fel.

VII. probléma kód: vallás világnézeti problémák. Két alkódja nem ad lehetőséget a politikával, társadalommal kapcsolatos problémák kódolására. Szintén gyakran kerül ebbe a kategóriába kényszerkódolás.

Veszprémben 75 esetben jelent meg hívásokban. 20 esetben a 50-59 éves nők problémája volt.

VIII. probléma kód: házassági probléma: ide sorolandó minden olyan hívó, aki saját magát a problémáját, mint a házastársával való kapcsolat problematikáját definiálja. 4 alpont van használatban. A definíciók pontos meghatározása és egységesítése szükséges.

Veszprémben 116 beszélgetés szólt házassági problémáról. Jellemzően szintén az 50-59 év közötti női korosztály (46) problémája. A 20-29 nők, és 30-39 év közötti férfiak egyenlő számban hívták a lelkeségély szolgálatot ezzel a problémával. (16)

IX. probléma kód: más partner probléma. Olyan hívók problémái, akik mint az együtt járás problémáját definiálja a partnerével konfliktusát.

A 3 alpont jól kódolható, a szexuális problémákhoz hasonlóan pontos megfogalmazás szükséges. Kényszerkódolást például a szingli lét, a váltogatott partnerek okozzák.

Veszprémben a 20-29 év közötti férfiak és az 50-59 év közötti nők problémája jellemzően.

X. probléma kód: családi probléma. A hívó által definiált probléma túlmegy a házastársi kapcsolat problematikáján. Például a gyermeknevelés, több generáció együttélése. 5 alpontja van. A pontokat tovább szükséges bővíteni: a családon belüli erőszak, deviáns családtag jelenléte a családban megjelenítésére.

Veszprémben férfi hívóra egyáltalán nem jellemző a probléma. Nők esetén a 10-19, és 70-79 éves korosztály mutat kiemelkedő értéket.

XI. probléma kód: állás, foglalkoztatási problémák. A 3 alpontot további rétegekkel szükséges bővíteni, például az életpálya kijelölés, átképzési nehézségek, a munka elvesztésével járó egyéb problémák besorolásához.

Veszprémben 55 esetben fordult elő, férfiakra nem jellemző probléma, azonban a nők nyugdíjba vonulása mentén az 50-59 éves korosztálynál többször megjelenik.

XII. probléma kód: anyagi problémák. A hívó úgy definiálja a problémát, hogy azok elsősorban a pénztelenséggel, pénzhiánnyal hozhatók összefüggésbe. 2 alpontja nem elegendő. Ma már naponta megjelenő probléma az anyagi probléma a hívásokban, további alpontok megalkotása szükséges a tisztább statisztika eléréséhez.

Veszprémben 55 esetben volt a beszélgetések elsődleges problémája az anyagi probléma. Az 50-

69 éves nők esetén 24 alkalommal fordult elő.

XIII. probléma kód: társas kapcsolati (interperszonális) problémák. 9 alkódja jól tükrözi a mentális problémák kiinduló pontjait.

Veszprémben 206 beszélgetésben jelent meg a kód. Kiugróan jellemző a 30-39 éves férfiakra (40) és az 50-59 éves nőkre (59).

XIV. probléma kód: jogi problémák a jogi probléma motiválta a hívót a hívásra.

A beszélgetésekben, kis számban fordult elő. Az egyetlen kód, amely egyben a főcsoport megnevezése is lehetőséget ad a tapasztalatokkal rendelkező szolgálatok számára a további árnyalásra.

XV. probléma kód: hirtelen sorscsapás. Ide soroljuk a krízisállapotokat, a tárgyvesztéseket, a gyászt.

Veszprémben férfiak 7 esetben telefonáltak, míg nők 43 beszélgetést kezdeményeztek a témában.

XVI. probléma kód: érzelmi problémák. A lelkeségély szolgálatok munkájának alapköve a 9 alkód. Szinte minden beszélgetésben megjelenik egy-egy alkategóriája. Súlyozott voltát tükrözi, hogy első problémaként is Veszprémben 416 esetben jelent meg. A legtöbbször (198) érzelmi problémával az 50-79 év közötti nők keresik fel a szolgálatot, a 20-39 év közötti férfiak (79) körében szintén jellemző a szolgálathoz fordulás.

XVII. Egyéb. Ide soroljuk az érdeklődő, szolgálati, egyéb ismeretlen okból kezdeményezett beszélgetéseket.

Összegzés:

A 2007. évi beszélgetések elemzése alapján megállapítható, hogy az 50 feletti nők és a fiatal felnőtt korú férfiak problémái jelentkeztek Veszprémben súlyozottabban.

Az 50 feletti nők esetén a kezdeményezett beszélgetések 1453 kóddal voltak jellemezhetőek. Többségében a testi betegségek, a magány izoláció, a mentális, pszichiátriai jellegű betegségek az elsődleges problémák.

A 20-49 év közötti férfiak beszélgetéseiben az 1237 kódban a magány és az alkoholizmus a jellemző motívum.

Adatforrás: *A veszprémi lelki elsősegély telefonszolgálat statisztikai adatfeldolgozó programja, illetve adatbázisa.*

(folytatjuk)

TTT

Filmajánló

A tejesember

(Süt, 2008)

Az érettségizett Juszufnak nem sikerül az egyetemi felvételi. Egyetlen igaz szenvedélye a versírás. Egy költeménye meg is jelenik egy kisebb irodalmi folyóiratban, de sem a versekből, sem az általa és anyja által árusított, folyamatosan csökkenő árú tejből nem tudnak profitálni. Mikor Juszuf rájön, hogy anyja titkos viszonyt folytat, apátiába zuhan, ráadásul rövidesen megkapja katonai behívóját is.

Rendezte: Semih Kaplanoglu, török, francia, német dráma

O'Horten

(2007)

Odd Horten megbízható és csendes vonatmérnök, aki 40 évnyi munka után visszavonultan éldegél, de van egy kalandos elképzelése arról, hogyan lehetne egyik városból a másikba repülni. Egyik este, miután elköltötte szerény vacsoráját, különös dolgok sorozata esik meg vele: egy fiú ragaszkodik hozzá, hogy Odd az ágytámlájánál üljön, amíg ő elalszik; szerencsétlen módon lekési az utolsó vonatot, szemtanúja lesz egy letartóztatásnak; segít egy idős embernek, akivel barátok lesznek; tesz egy kirándulást egy bekötött szemű sofőrrel; örökbe fogad egy kutyát - így kénytelen eltöprengeni azon, hogyan is töltsé élete hátralévő részét.

Rendezte: Bent Hamer, norvég, német, francia dráma

Welcome

(2009)

Színes feliratos francia film, 110 perc, 2009.

Rendező: Philippe Lioret

Szereplők: Firat Ayverdi (Bilal), Vincent Lindon (Simon), Audrey Dana (Marion)

A francia **Philippe Lioret** (*Köszönöm, jól vagyok*) idén Berlinben díjazott emigránsdrámája a tengerparti kisvárosban, Calais-ban játszódik. Ide érkezik a 17 éves kurd fiú, Bilal, miután átutazta a Közel-Keletet és Európát. A

célállomás London lenne (ahol a fiú szerelmének és családjának sikerült letelepednie), csak hogy Bilal több társával együtt lebukik a határon. Menekülttáborba kerül, ám ezután sem adja fel. Fejébe veszi: úgy jut el Angliába, hogy átússza a – 32 kilométer széles – La Manche-csatornát. Mivel úszni egyáltalán nem tud, úszóleckét vesz a helyi uszoda edzőjétől, Simontól. A középkorú férfinak szintén megvannak a maga problémái: éppen válófélben van, amit nem a legjobban kezel. Simon és Bilal azonban az edzések során, a kezdeti konfliktusok után, lassanként egyre közelebb kerülnek egymáshoz, és szoros kapcsolat alakul ki kettejük között.

12

Az érzelmes, megrázó történet azonban sosem lépi át a giccs határát, köszönhetően elsősorban az autentikus környezetrajznak és annak, hogy a profi színészek példásan visszafogottan, az amatőrök pedig példásan hitelesen játszanak. Közös teljesítményüknek köszönhetően a *Welcome* fájdalmasan szép emberi történet az Óperencián túlról, de még az Üveghegyen innen.

California Dreamin'

(Nesfarsit, 2007)

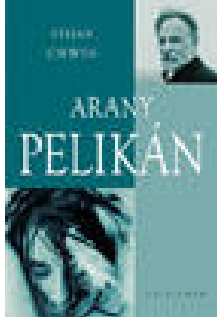
A film 1999-be, egy kicsiny román faluba kalauzol minket, amelyen NATO békefenntartó katonák szeretnének átutazni Szerbia felé, ám nem számolnak a helyi kiskirályal Doiaru-val, akinek feltett szándéka, hogy csak azért is keresztbe tesz az amerikaiknak, megbosszulva azt, hogy a második világháborúban és az azt követő nehéz időkben azok nem siettek a román nép segítségére. A harcgedzett alakulat parancsnoka és katonái ott ragadnak a semmi közepén a román bürokrácia és a falucska vendégszeretetének fogságában. Van itt Elvis imitátortól, jubileumi faluünnepen át, Drakula lányai misztériumjátékig minden! De felvonulnak a kilencvenes évek végének román társadalmának jellegzetes karakterei is, az ügyeskedő "vállalkozó", a jóindulatú, ám bábként mozgatható polgármester, a hivatali időben családi ügyeit intéző aktatologató miniszter, az amerikai kölcsön-uniformisban hódító szélhámos. Mellettük pedig ott vannak a "béke küldöttei" is, élükön a parancsnokkal, aki miután belátja, hogy egy hamar nem tudnak innen szabadulni, úgy dönt a falubeliek közt is békét teremt, amolyan amerikai módra.

Rendezte: Nemescu, román vígjáték

Könyvismertető

Stefan Chwin: Arany Pelikán

Kalligram Kiadó, 2007.
Fordította: Wéber Katalin

Egy fiatal, gdanski diáklány jónak hitt felvételi vizsgadolgozatára rossz érdemjegyet kap, ám mindezt csak tévedésnek gondolja, és panaszt tesz a vizsgáztató professzornál. Hasztalanul. Később véletlenül az egyetemi tanár tudomására jut, hogy a lány emiatt öngyilkos lett. Az összes eseményt a körülmények homálya borítja, az összefüggések viszonyai ismeretlenek.

Ezzel az izgalmas eseménysorral indul Stefan Chwin regénye, amely ezúttal is Gdańskban játszódik, mint a *Hanemann*. Ez a Gdańsk azonban már nem a hajdani Danzig, amelyet bár át-meg átszövik a múlt, a történelem száalai, most Boeing gépek indulnak belőle, s a benne lakók életét az Internet, a Rossmann drogériák, a CNN híradásai, body building klubok és hasonlók hálózják be.

Egyszóval Jakub professzor személyében rólunk, kelet-európai emberekről van szó, és a főhős kínlódása révén bennünket is kísértenek a fiatal diáklánnyal történetek hiábavalóan kinyomozni szándékozó professzor rémálommá lett életének próbálkozásai. Az introspektív, bölcséleti, filozófia - és kultúrtörténeti ihletésű prózában a ma emberének fogódzó - keresésére ismerhetünk: van-e még lelkiismeretünk, erkölcsünk, szabadságunk, érzékenységünk, hitünk, tartalommal felruházott vallásunk, létünk, miután abban a tudatban és úgy is élünk, hogy „Isten halott”?

Az Európa-szerte elismert lengyel író, Stefan Chwin 2003-as könyve fontos kérdéseket tesz fel olvasójának, tehát letehetetlen.

Részlet a regényből:

Jakub világra jön

Jakub városa, amelyben világra jött, üresen, romokban hevert.

A kelet felől vonuló nagy hadsereg, miközben ágyúk ezreiből lőtte a nyugatra vonuló tengerparti helyőrség csapatait, a Jakub születése előtti napon ért oda, és nagy igyekezettel bombázta le csaknem az összes barokk köépületet, a neogótikus hivatalokat és a szecessziós áruházakat. Pár lángoló éjszaka elég is volt, hogy az ódon

környék – a régi nemzedékek dicsősége és büszkesége – olyasmivé váljon, ami leginkább egy körengetegre emlékeztetett. Aztán az üszkők is kihunytak, és a tenger felől fújó szél porfelhőt kavart az elhagyatott utcák fölé, a kiégett remízsekben jeges huzat süvített, az összetört ablakok zörögtek a romos raktárakban, s csak a kiégett pályaudvar tornya fölötti éhes és fáradhatatlan hollóraj – mintegy a feltörő életerő jeleként – egyszer-egyszer átszelte a hajnalpír szivárványos glóriáját, mely száz meg száz év óta tekintet nélkül a

körülményekre és az évszakra, a rózsaszín, a lila és az arany valamennyi árnyalatát sugározta a városra.

A város régi lakosai már nem voltak itt. Egyesek a tűzvészekben tűntek el, mások nagy hajókkal menekültek a tengerentúlra, a többiek pedig a hegyeken és az erdőkön túlra üzték. Csak egypár gyér fantáziával festett gót cégér maradt a kiégett vendéglők ajtaja fölött, meg néhány kongó lakás a vaságyakkal, rajtuk hideg lepedő, melyben még pár héttel azelőtt, hogy a nagy hadsereg katonái kezére került volna a város, látni lehetett egy-egy fej vagy álomba szenderülő test puha, hóval beszórt nyomát.

Jakub szülei messziről érkeztek a városba.

Egy őszi délutánon, amikor már alacsonyan állt a nap az Öböl sötét tükre fölött, leszálltak a kiégett pályaudvar peronjára, s aztán kezükben két papundekli bőrönddel elindultak a belváros felé. De ott, ahol hajdan a belváros állt, csak festett téglahegyek fogadták őket. Így a hosszú utazástól elcsigázottan, szakadt kabátban, szétrúgott cipőben és fülükre húzott sapkában az öreg temetőhöz vivő széles fasor mentén a déli városrész felé vették útjukat, a középkori Székesegyház téglatornyainak irányába. A nap már lenyugodott. Az úton kerülgették a kifordult táviróoszlopokat, kiégett taxik roncsait, szögesdrótkötegeket és villamosok megszenesedett maradványait.

Néhány pillanattal az eső előtt sikerült befutniuk abba a meszelt falaival fehérülő házba – gerendái feketék, bádogtetejű csúcsán egy vaskakas, mellvédes verandája beüvegezve, meredek tetején pedig vörös, holland cserepek –, amely csodával határosan megmenekült a romok közepette és a Tannenheim nevet viselte, ami azon a nyelven, melyen Jakubnak nem sokkal a születése után beszélnie kellett, annyit tett, fenyőlak, s ami a város régi lakóinak a

komor Schwarzwald erdeit juttatta eszükbe a kísérteteivel, barlangjaival és hívogató szakadékaival, vagy a felejthetetlen *Horst Wessel Lied* szavakat.

Amikor Jakub már készülődött a világra, az óceán túlsó partján elterülő ország híres tudósai felfedezték, hogy az élet Földön való megjelenésének a valószínűsége kevesebb, mint egy az ötbillió-hatszázmilliárd-nyolcszázmillió-tizenkilencezerhez, míg annak a valószínűsége, hogy az élet számos formája között megjelenik az az egyetlen, különleges, melyet majd Jakubnak neveznek, százmilliószor kisebb. A szerencse azonban mégis rámosolygott Jakub anyjára, és ím az egyik éjszakán, amikor a város fölötti sötét égboltot egy vihar villámai ragyogták be, méhében az örvénylő protonokból összeállt egy csinos fiúcskaforma. A szülés aztán rövid és sikeres volt, és a Föld elégedetten derült fel a csodásan rózsaszínű popsijú új lény láttán, melyet azonnal életet adó hévvel meg is csapkodtak – s az ifjú ember, mohón és mélyen kortyolva a tengeri levegőből, ijesztő örömujjongással kürtölte világgá, hogy készen áll elszenvedni a létezés megpróbáltatásait.

Ó, azok a szép napok, amikor Jakub elkezdte megismerni az élet szépségét! Fehér fellegek tükröződtek a tengerben, melyet a Tannenheim villa magas ablakaiból nézve látott lent, fecskék szálltak a Székesegyház fölött, amelynek két tornya megóvta őt a villámcsapástól, halvány rózsaszínű mályva nyílt a kertekben, az ágyásokban karfiol virított, hársfák lombja tükröződött vissza a közeli Park tavaiban, és amikor így múlt el télre tél, tavaszra tavasz, az idő finom odaadással változtatta a kisbaba testét egy fiúcska testévé, aztán a fiúcska testét egy fiúévé, majd végül a fiú testét egy fiatalember testévé. Múltak az évek, Jakub keze egyre ügyesebb lett, körme egészséges és rózsás, a haja világos, szépen csillogó,

szeme sötét mézszínű, az orra alatt pedig elragadó kis pehely nőtt. Tetszett Jakub a szüleinek. Ügyes volt, hajlékony, mint a mogyoróvessző, szépen tudott beleugrani a malomtóba, jó jövőt ígért.

Jakubnak szép gyermekkorra volt. Gyorsan cseperedett. Karcsú lett, sudár, szőke hajú, és minden neki szóló és elébe álló feladat előtt összeszedte az erejét. Egy délután egy cigányasszony kopogott be a Tannenheim villa ajtaján, s azt jósolta neki, hogy rendeltetése van a földön, ő pedig elbűvölve és megszeppenve a mondottaktól, már korán elkezdte kutatni a talányt. Éjjelente hallotta, mint riadnak fel szülei kiáltozva. Azok után, amin átmentek a világháború idején, nem érték fel ésszel, hogy a kora hajnali órákban miért nem lőnek rájuk, miért nem kínozzák őket, miért is nem szállítják őket tehervagonon ismeretlen helyekre, viszont mindig van reggeli, szinte ugyanakkor és a tetejébe még finom is. Puha császársömlye, dán vaj, meggykompót zöld üvegtányérokban, kis ezüstpohárban lágy tojás és UNRRA-csomagból származó illatos kakaó, mindehhez a berkenyelevél hímzésű fehér abroszon ezüst kiskanalak, az elefántcsontnyelükön gót betűs monogrammal meg frissen vágott sötétvörös dáliák a porcelánkancsóban, az ablakon túl pedig az égbolt és a tenger a szemhatáron húzódó Fél-sziget vonalával. Kell ennél több? Mindez nekik csodaszámba ment, és nem tudták, hogy kinek is mondhatnának érte köszönetet.

A város, melyben Jakub világra jött, az Impériumhoz tartozott. Az utcán hallani lehetett az átutazóban lévő, szőrmesapkás tisztek keleti beszédét, akik egy-két napra megálltak itt a nyugati támaszponthoz menet, és órákig ögylegték a tereken, a sétatéren nők és Camel cigaretta után kajtatva, amihez sajnos nem juthattak hozzá a távoli Urál erdős lejtőinek elárvult boltjaiban. Fenn, magasan a szürke fellegekben, mint a ködben láthatatlan

dongó méhek, fegyverrel és lőszerrel megrakott teherszállító repülő hűztak el, hogy ellássák a „keleti megszállási övezetet”. Jakub éjjel, fejét a párnába fúrva, sokszor hallotta a világ sötétségéből odakúszó talányos hangjait. A hosszú tehervonatok, ágyúkkal megrakott nyitott kocsikkal, lassan gurultak a vasúti híd vasfokain a Tannenheim villa mellett, a kerekek ütemesen kopogtak, amitől utazásokról és kalandokról látott színes álmokat, noha az ágyúkon sárga bőrű, ferde szemű katonák ültek, akiktől ő ugyancsak félt.

Hamarosan megtudta, hogy azt a várost, amelyben világra jött, egy pillanat alatt le lehet söpörni a Föld színéről. Nyugodtan fogadta e hírt, ami azt bizonyította, hogy gyorsan okosodott. A „Hiroshima” szó, amely az egész földkerekségen riadalmat keltett, neki csak a gyerekjátékok egyik jelszava volt, de az a gondolat, hogy minden, amire csak rátekinthet, eltűnhet egyetlen pillantás alatt, csak még hozzátett a kezébe vett dolgok ízéhez, hogy örömmel tűnődjön el a lét csodájának megfelfejthetlenségén. Azokon a májusi napokon, amikor a város főutcáján több ezres tömegek vonultak fel a frissen hámozott répara emlékeztető színű zászlókkal, apa átkarolta, és a hajnalban locsolókból nedvesített úttesten menetelve büszkén mutogatta a fejeseknek az Impériumot, akik a fenyőgallyakkal díszített tribünön álltak, és nyugodt kézmozdulattal üdvözölték a dolgozó népet, apa mintha csak valami csodásan megmentett kincset akart volna mutatni nekik, melyet ők sajnos nem vehettek észre, komolyabb dolgokkal voltak elfoglalva.

A város, melynek főutcáján apa átkarolva vitte, megosztott volt. Egyesek szerint ez borzalmas, sőt egyre borzalmasabb volt, mások szerint jó volt ez így, sőt egyre jobb. Voltak, akik templomba jártak, mások be akarták zárni a templomokat örökre.

Egyesek betegeskedtek, mások egészségnek örvendtek, és megint mások a halálé voltak egészen, s ebben a végzetes állapotban várták az Ítéletet a városszéli temetőben.

Mindebből Jakubot vajmi kevés érdekelte, jóllehet nap mint nap hallotta elalvás előtt, amint anyja és apja halkán szidják az Impériumot, mely megfosztotta őket a szabadságtól. Egészséges volt, boldog, nyitott az életre, ereiben forró vér, örült a kerti sarkantyúvirágnak, macska módra ödöngött a fák között, pecázott a zsilip tavacskájában, fürdött a tengerben, melynek partvidékén pihentek az eltört Kriegsmarine rozsdás roncsai, édes almát lopkodott a szomszédok kertjéből. Apa azt hajtogatta, hogy az Impérium örökké fog tartani. A város nagy többsége is ugyanígy

gondolkodott.

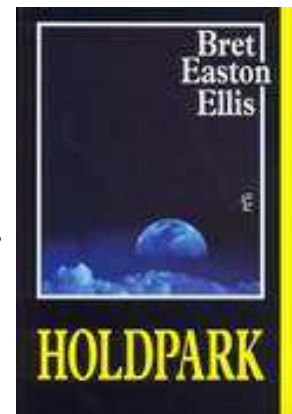
Jakub szorgalmasan járt iskolába, és jól tanult, így nyugodt volt a jövőt illetően. Magas lett, napbarnította, ügyes, délutánonként a Székesegyház mögötti bükkerdőben kóborolt a barátaival. Szeretett alkonyatkor a feketecseresznyefa alatti lócán üldögélve olvasni régi és újabb könyveket, s ez kissé már visszavett a veleszületett örömeiből. Mígnem egy decemberi napon, amikor kora reggel elment otthonról, a főutcán páncélos járműveket pillantott meg, fejét megcsapta a hideg, mintha szétszakadt volna a világot tőle eddig elkerítő lepel. Kellemetlenül érte. A harckocsik dübörögve húztak a Hajógyár felé, a hernyótalpak ropogtak a jeges aszfalton, acéltornyocskáikra a fehér sas volt felfestve.

Bret Easton Ellis: *Holdpark*

Európa Kiadó, 2005.

Bret Easton Ellis 2005-ben megjelent regénye, a *Lunar Park* (magyarul: *Holdpark*, Európa Kiadó, ford. M. Nagy Miklós) eddig eléggé vegyes benyomást keltett olvasói körében. Az agyonreflektált én játékaként elkönyvelt írást sokan egy alkotói válság biztos jeleként értették, mások - némi joggal - a nyílt moralizálás miatt fanyalogtak, megint mások meg épp ellenkezőleg, az írói megújulás ékes bizonyítékát emlegették.

A *Holdparkban* elsőként talán az éles regiszterváltások tűnnek fel, hiszen Ellis eddigi írásaiban az egyenletes, változatlan ritmusú elbeszélés dominált; kivételként talán *A vonzás szabályait* lehetne megemlíteni, ahol azonban a több mint egy tucatnyi elbeszélő mégiscsak közös nevezőre hozható a szenttelen távolságtartás és elsősorban a jelenre irányuló nézőpont miatt. Itt viszont *a kezdetek* című fejezet a kritikusokon és az olvasókon is ironizáló, öntelt elbeszélője retrospektív módon teremti meg a szüzsészerű önéletrajzi múltat, majd a második fejezettől kezdve egy mindinkább elbizonytalanodó, szétszórt, csetlő-botló narrátor válik uralkodóvá, aki tíz nap történéseit meséli el a már megszokott részletességgel. Végül az utolsó fejezetben újra megjelenik a disszonáns ön-narráció, amely a családi tragédia utáni tíz hónap történéseit foglalja össze. Habár az így kapott szerkezet megfelel a bevezetés - tárgyalás - befejezés hagyományos előírásának, az eredmény mégsem mondható harmonikusnak, mivel a dátumokkal is elkülönített „tárgyalás” elbeszélője újra és újra felrúgja az egybehangzó narrációra jellemző mesélési módot (amikor Dorrit Cohn szerint a narrátor „nem hívja fel a figyelmet utólagos tudására”). A naplóírást felidéző közvetlenség, amely a tárgyalás

hitelességeért és hatásosságáért felelős korlátozott tudású elbeszélő illúzióját kelti fel, összeütközésbe kerül a jövőre vonatkozó hatásvadász utalásokkal és az olvasóknak címzett

kiszólásokkal; a disszonáns és egybehangzó ön-elbeszélés között elég nagy lesz a hasonlóság. A gondos szerkezeti tagolás eképp látszólag feleslegessé, és átlátszó technikai fogássá válik.

Ha komolyan vesszük *a kezdetek* első sorait, miszerint a *Holdpark* első mondata a „Piszok jól utánzod magad.”, akkor a regény elvileg a második fejezettel kezdődik (hiszen az első fejezet elején álló mondat csak *idézi* a második fejezet élén lévő mondatot), s így nem csupán az első fejezet, hanem a dátumozás hiánya okán az utolsó is rögtön a mottók és ajánlások paratextuális (a főszövegtől elkülönülő járulékos részek) környezetébe kerül át, afféle prologusként és epilógusként. Így

viszont eldönthetlenné válik, hogy a tagolás által sugallt kétféle elbeszélő összemosódása írói ügyetlenséget jelent, vagy zseniális fogásként a regény határainak szándékos elcsúsztatásában lesz döntő szerepe.

Gyuris Gergely (részlet)

Márai 12.

Arról, hogy az értelem kevés a megértéshez

Az értelem nem elég ahhoz, hogy megértsük önmagunkat vagy a világ tüneményeit: a lényeges, a csalhatatlan megértéséhez és érzékeléséhez valami más is kell, több, mint az értelem. Kell hozzá kegyelem is, alázat is, testünknek és ösztöneinknek valamilyen különösen szerencsés működése, vizsgálatunk tárgyának egyfajta előnyös elhelyezése, s talán a csillagképek megfelelő alakulása is szükséges hozzá, hogy megértsünk e földön valamit. Gondolj erre, mikor büszke vagy, mert azt hiszed, érted ezt vagy azt.

A boldogságról

Boldogság természetesen nincsen, abban a lepárolható, csomagolható, címkézhető értelemben, mint ahogy a legtöbb ember elképzeli. Mintha csak be kellene menni egy gyógyszertárba, ahol adnak, három hatvanért, egy gyógyszert, s aztán nem fáj többé semmi. Mintha élne valahol egy nő számára egy férfi, vagy egy férfi számára egy nő, s ha egyszer találkoznak, nincs többé félreértés, sem önzés, sem harag, csak örök derű, állandó elégedtség, jókedv és egészség. Mintha a boldogság más is lenne, mint vágy az elérhetetlen után!

Legtöbb ember egy életet tölt el azzal, hogy módszeresen, izzadva, szorgalmasan és ernyedetlenül készül a boldogságra. Terveket dolgoznak ki, hogy boldogok legyenek, utaznak és munkálkodnak e célból, gyűjtik a boldogság kellékeit, a hangya szorgalmával és a tigris ragadozó mohóságával. S mikor eltelt az élet, megtudják, hogy nem elég megszerezni a boldogság összes kellékeit. Boldognak is kell lenni, közben. S erről megfeledeztek.

A szexusról és a szomorúságról

A dolgok alján van a szexus. Talán a kristályok életében is. De minden nemiség szomorú. Úgy nézni a testek dolgát, mint egy ítéletet. Csak a gyöngédség emberi. A szenvedély embertelen és reménytelen.

De az ítélet, mely minden elevent szenvedélyre ítél, könyörtelen. Vágy és kielégülés között épül az eleven világ, oly embertelen akarattal, ahogy a fáraók építették meztelen tömegekkel a piramisokat. Mit remélsz, szegény, meztelen rabszolga, mikor a kék szöges ostora csattog a hátadon? Boldogságot? Kielégülést? A világ épületét építed, véred és ondód kötőanyagával, kényszermunkát végzel. Csak a tapintat és a gyöngédség tudja pillanatokra feledtetni a nemiség kegyetlen rabságának szomorú kényszerét.

Arról, hogy a szívek összetörnek

De pontosan úgy, mint a dalokban, melyeket a kávéházi chansonénekesnők énekelnek. S a dalok tanulsága mindig annyi, hogy az összetört szíveket nem lehet többé egyé ragasztani.

Az életben is ennyi a tanulság. Ha egy ember egyszer bizalommal, föltétlen érzésekkel közeledett valakihez, s érzéseit megsértették, "szívét összetörték", soha többé nem tud igazi bizalmat, feltétlen odaadást érezni egy másik ember iránt. Nincs érzékenyebb anyag a földön, mint az emberi anyag. Képtelen arra, hogy elfeledjen egy sértést, mellyel lelkét vagy érzéseit illették. S bármiféle baráti vagy szerelmi találkozást hoz is még számára az élet, gyanakvó marad, minden kapcsolat torz és gonosz játékkalkalom lesz számára, örökké bosszút akar. Ilyen az ember. Vigyázz, ha ilyen megsértett szívűekkel állsz szemközt: nem tudod őket megengesztelni. S nincs az a türelem, bölcsesség, nagylelkűség, szenvedély, mely az ilyen csalódott szíveket nyugtatni tudja.

A jellem műveltségéről

Önelégülten és büszkén gondolsz arra, hogy elolvastál és megértettél néhány könyvet, gyarapítottad ismereteid, megtudtál valamit a természetről vagy az emberi szellem tűnődéseiről? Úgy érzed, "művelt" vagy, különb, mint a tudatlanok? Gondolj csak arra, milyen végtelen tömegű ismeretet zár magába a könyvek összessége, s egyetlen könyv teljes megértéséhez mit is kellene ismerni és olvasni még? Gondolj a British Museum könyvtárának körbefutó vasállványaira, milyen hosszan kellene élned, hogy valamit is megismerj a gondolkodás anyagából, melyet az ott felhalmozott könyvek magukba zárnak! De maradj csak könyves szobádban, s valld meg, mily sokféle könyvet nem olvastál azok közül, melyek könyvespolcaidon sorakoznak, s még az olvasottak között is hány akad olyan, melyet teljesen megértettél, s minden figyelemmel követtél. Nem, a "műveltség", mikor farkasszemet néz az emberi szellem világegyetemével, meddő és hiú magatartás csak. Inkább gondolj arra, hogy egyetlen ismeretet megérteni, felfogni, átérzeni már az élet erőfeszítéseinek teljességét követeli. És gondolj arra is, mennyi mindent írtak, gondoltak előtted, a gondolatoknak micsoda óceánjai pihennek a múltban, s miféle zuhanással árad minden új korban az emberi gondolatok bősége a jelenségek és tünemények összegéből. Erre gondolj, s elszégyelled magad. Agyad műveltsége véges és gyermekes. De jellemed és szíved műveltsége lehet teljes és emberhez méltó, akkor is, ha szellemi ismereteid korlátozottak.

Versek

Somlyó Zoltán:

KÖNYVEK, AMIKET SOSEM OLVASHATTAM

Ó, hányszor gondolok tirátok,
minden széptől és jótól elhagyottan:
ti könyvek, miket sosem olvashattam!

Ti titokzatos, messzi hús lapok!
Betűknek mérhetetlen tengermélye:
nem vihettek magasba és a mélybe...

Ott sorakoztok messzi polcokon
a titkok két tábla közt bezárva -
s nekem nincs kulcsom ebbe a szent zárba...

De hűvös őszi alkonyatokon,
mikor hangja sikolt a szélkakasnak,
lelkemre éles fénysávok szakadnak...

És megindul köröttem csendesen
nem olvasott könyveknek légiója
s magával ránt a tisztább régiókba...

Megálmodom - ki eljő egykoron -
a legnagyobb gondolkodót a földön:
(hol leszek én, mire csillaga följön!...)

S az új
Gutenberget is, aki
majd
könyvét a lelkünk
ráncaira írja...
S a nagy Költőt is,
ki Dantét lebírja...

Ki jókedvet és
szabadságot ad
a gályapadhoz
láncolt
embereknek,
kik egy könyv fölé
borulva
remegnek...

Kányádi Sándor Fülig kucsma

Fülig kucsma, gyapjúkendő,
ideért az új esztendő.
A csizmáján csengő patkó,
a subáján araszos hó.
Hű de jó, az a jó,
hogya térdig a hó!

De azért, hogy meg ne fagyjon,
ki teheti, ajtót nyisson!
Engedje be, bebebe,
ide a jó melegbe!
Hű de jó, az a jó,
hogya térdig a hó!

20

infó XII. évfolyam, december havi információs kiadvány.

No. 125.

Lezárva: 2010. január 4-én, Debrecen.

"Segítőkéz" Lelkiségegy Telefonszolgálat

e-mail: debrecen27@sos505.hu

www.debreceni-lstsz.hu

Rénes László ©

Támogató: NCA Északalföldi Regionális Kollégiuma